

Temeljna načela Slovenske ljudske stranke

Namen, poslanstvo, vizija, in vrednote¹ SLS so stalnica v njenem razvoju in osnovni smerokaz za odločitve ter aktivnosti njenih organov, članov in simpatizerjev na vseh ravneh.

NAMEN SLS je soustvariti državo, ki bo spodbujala trajnostno, družbeno odgovorno ustvarjanje pogojev za blaginjo, osebni razvoj in človeško dostojanstvo vseh državljanov.

VIZIJA SLS je postati vodilna slovenska stranka svobodnih in razvojno mislečih ljudi z jasnimi usmeritvami ter celovitimi rešitvami za gospodarsko-razvojne, okoljske, kulturne, socialne, medgeneracijske in duhovne izzive sedanjosti in prihodnosti.

POSLANSTVO SLS je oblikovati, uveljaviti in na ravni izvršne oblasti izvesti ključne celovite družbeno odgovorne ukrepe s ciljem povečanja zaposlenosti, še posebej mladih, povečanja prilivov v proračun in hkrati zmanjšanja davčnih obremenitev državljanov in gospodarstva. Naše poslanstvo je vzpostaviti vitko in učinkovito državo, zavezano načelu subsidiarnosti, ki bo osredotočena na potrebe državljanov. Naše poslanstvo je izvesti reformo izobraževalnega sistema, da se bo vsak državljan lahko izobraževal za znanja, zaradi katerih bo konkurenčen, in enakopravno tekmoval na trgu dela za dostojno plačilo. Naše poslanstvo je izvesti normalizacijo lastniške strukture gospodarstva ob hkratnem izboljšanju upravljanja.

VREDNOTE SLS²

Slovenska ljudska stranka je stranka sredine in desne sredine, je stranka širine. Osnovne vrednote naše stranke so: dostojanstvo človekovega življenja v vseh njegovih oblikah, svoboda in odgovornost, enakost in pravičnost, resnica, solidarnost in subsidiarnost. Načelo subsidiarnosti pomeni, da je treba oblast izvajati na tisti ravni, na kateri je najbolj učinkovita in najbližja državljanu. Pomen suverenosti države pa je v tem, da omogoča zagotavljanje skupnega dobrega, blaginje in razvoja vsem državljanom ter da brani človeško dostojanstvo.

- **Človekova dobrobit je v središču našega delovanja.** Ljudje imamo prirojeno naravno dostojanstvo, zaradi česar smo edinstveni. To velja tako za tiste, ki verjamemo, da je Bog vir resnice, pravice, dobrega in lepega, kakor za tiste, ki ne delijo istega prepričanja, a spoštujejo iste univerzalne vrednote, ki izhajajo iz drugih virov. Priznavamo grško in rimsko dediščino, judovsko-krščanske vrednote, prav tako pa tudi razsvetljenstvo, kot korenine naše civilizacije.
- **Svoboda je osnovna človekova pravica.** Možna je le, če je povezana z osebno odgovornostjo. Le svobodni, odgovorni in neodvisni ljudje lahko prispevajo k napredku družbe. Moški in ženske imajo enake pravice. To se mora odražati v vseh politikah. Vsa človeška bitja morajo uživati enake možnosti, zato bomo zagotovili njihovo polno izvajanje tudi za ljudi s posebnimi potrebami. Naše delovanje je utemeljeno na načelih pravičnosti in stremi k uresničevanju skupnega dobrega. Skupnega dobrega pa ne smemo zamenjevati z vsoto individualnih interesov. Zavezani smo k odpravljanju vzrokov neenakosti in revščine. To je možno doseči le v družbi, ki jo odlikujeta družbena povezanost in solidarnost, ki temelji na

spoštovanju tradicije in združenj ter področij, na katerih ljudje ustvarjajo pobude in delajo ter živijo skupaj. Visoko vrednotimo uravnoteženo razmerje med tradicijo in sodobnim, ki se medsebojno dopolnjujeta. Napredek je rezultat mnogih naporov, da bi dosegli skupno dobro po različnih poteh, prek poskusov, napak in predvsem dialoga. Resnica ljudem ni sama po sebi dosegljiva, saj je človek že po naravi nagnjen k zmotam. Slovenska ljudska stranka odločno zavrača vsako obliko totalitarizma.

- **Solidarnost zahteva vzajemno odgovornost.** Močni morajo pomagati tistim v težavah, ki pa si morajo po drugi strani tudi sami prizadevati za izboljšanje svojega položaja v skladu s svojimi zmožnostmi. Imamo dolžnost do prihodnjih generacij, da jim predamo enake ali celo boljše možnosti, kot jih uživamo sami. To lahko dosežemo z ohranjanjem svobode in demokracije ter zagotovitvijo zdravih javnih financ in ohranjanjem zdravega okolja. Spoštujemo integriteto Zemlje in ustvarjenega sveta. Zato nasprotujemo nepremišljenemu izkoriščanju Zemlje, brez spoštovanja do omejenih samo-obnovitvenih zmožnosti narave. Spodbujamo nove tehnologije, raziskave in inovacije, ki so ključne za zagotavljanje trajnostnega razvoja. EU mora biti vodilna na tem področju.
- **Politične odločitve morajo ščititi interese državljanov.** Politična oblast naj ne počne tistega, kar lahko državljanji opravijo sami, v svojih družinah ali v organizacijah civilne družbe. Subsidiarnost je v tem smislu osrednja vrednota naše politične usmeritve.
- **Državljanji morajo biti enakopravni pred zakonom.** Pravica ne sme biti arbitrarna ali podvržena diktaturi večine. Naše vrednote morajo voditi politično delovanje, pa tudi delovanje posameznikov na gospodarskem, družbenem in kulturnem področju.

Edini politični sistem, v katerem te vrednote lahko uspevajo, je pluralna demokracija, v kateri državljanji sprejemajo odgovornost. Najboljši ekonomski model za njihovo samozaščito je družbeno odgovorno tržno gospodarstvo, ki temelji na okoljski vzdržnosti, v kateri sta konkurenčnost in podjetniška svoboda uravnoteženi s socialno pravičnostjo. Ustrezní okvir za to je močna Evropska unija, ki prinaša najboljše odgovore glede izzivov našega časa.

DRUŽBENO ODGOVORNO TRŽNO GOSPODARSTVO

Gospodarski razvoj, ki temelji na prispevkih vsakega posameznika, ne more privedi do blaginje in miru, če niso njegovi sadovi razdeljeni na način, ki omogoča izboljšanje življenjskih pogojev vsakega posameznika in njegovega osebnega razvoja. Zato podpiramo družbeno odgovorno tržno gospodarstvo in razvoj trajnostnih sistemov solidarnosti in odgovornosti.

- **Preprečevati moramo zlorabo gospodarske moči, saj ta vodi v zatiranje svobode, neenakost in nepravičnost.** Zato je treba zavarovati konkurenčnost med tržnimi silami, vendar sočasno tudi spodbujati solidarnost in družbeno pravičnost.
- **Družbeno odgovorno tržno gospodarstvo je predvsem politični model varovanja človekove svobode z ohranjanjem in razvojem trga.** Predstavlja gospodarski in družbeni red, ki temelji na pogodbah in povezuje osebno svobodo, pravice zasebne lastnine ter svobodno in tržno tekmovanje, vključno s socialnimi

pravicami, javnim interesom in trajnostnim razvojem. SLS poudarja tudi pomen delovne in podjetniške etike, ki omogoča vsakemu dostojno življenje.

- **Najšibkejši člani naše družbe morajo biti deležni naše solidarnosti, če se ne zmorejo preživeti sami.** Seveda pa ta pravica ne sme biti v nasprotju s temeljnim načelom osebne odgovornosti.

RELIGIJA IN POLITIKA

Krščanske vrednote, ki temeljijo na evangeliju in krščanski kulturni dediščini, demokratični ideali svobode, temeljna enakopravnost vseh ljudi ter družbena pravičnost in solidarnost so povezane. Obenem poudarjamo ločenost države in cerkve ter potrebo po razmejevanju med vlogama cerkve in države v družbi, prav tako kot med religijo in politiko.

EVROPSKI OKVIR

Evropske ljudske stranke smo gonilna sila evropskega povezovanja. Odločilno smo prispevale h končanju hladne vojne in končni ponovni združitvi demokratične Evrope. Med gospodarsko in finančno krizo smo povezovale Evropo in krizo bomo tudi premagale. Evropska unija in njene države članice so soočene z veliko resnimi izzivi brez primere. Po drugi strani pa se srečujejo tudi s pomembnimi novimi možnostmi. Če na izzive ne bomo odgovorili in bodo priložnosti ostale neizkoriščene, bo Evropa obtičala v trajni krizi, stagnaciji in nazadovanju. Če pa bomo dorasli izzivom in bomo dobro uporabili svoje zmožnosti, bomo premagali krizo in pripeljali Evropo do večje moči in blaginje. Povsod po svetu obstajajo izzivi boja proti revščini, nasilju ter neupoštevanju človeškega dostojanstva. Po letu 2000 so nastali še novi izzivi, zato potrebujemo čezatlantsko partnerstvo, vendar ne na račun razvoja Evrope. Za vse nas predstavlja velik izziv hitro staranje prebivalstva. Glede na naraščanje družbenih izzivov vloga civilne družbe in civilno-družbenih organizacij narašča.

Naše vrednote, ki tvorijo logično povezano celoto, nas ločujejo od ostalih političnih skupin. Socializem in radikalni okoljevarstveni pristop ne pripisujeta enakega pomena svobodi, osebni odgovornosti in subsidiarnosti. Libertarianizem zanemarja solidarnost in nujne vrednote. Populizem in radikalni environmentalizem sta v nasprotju z napredkom, demokracijo in družbeno odgovornim tržnim gospodarstvom. Populizem, radikalni nacionalizmi in evroskepticizem so nezdržljivi z močno in učinkovito Evropsko unijo, ki lahko učinkovito odgovarja na izzive prihodnosti.

dr. Andrej Umek,
predsednik Stokovnega sveta
pri predsedniku SLS

mag. Marko Zidanšek,
predsednik SLS

Ljubljana, 28. maj 2015

¹ Podlaga je članek Organizational Vision and Visionary Organizations, California Management Review, 1991.

² Besedilo je nastalo na osnovi in je usklajeno z odgovarjajočim programom EPP.